

Speech 2 oktober 2024

Gemeenteraadscommissie / Cultuurplanadvies

Geachte voorzitter, geachte commissieleden,

Mijn naam is Yaşar Saka, ik ben de artistiek leider van Matrix Rotterdam. Ik sta hier namens Matrix omdat onze aanvraag, net als vier jaar geleden, van de adviescommissie een negatief eindoordeel kreeg. Een oordeel dat tot stand gekomen is via de leesbril, als U begrijpt wat ik bedoel. De verwoording van het advies laat zien dat de commissie een beperkt en vertekend zicht heeft op wat wij doen.

Wij zijn daarom heel blij met deze gelegenheid om vandaag ons eigen perspectief te komen verwoorden. Enkele raadsleden hebben we intussen al persoonlijk mogen spreken, en sommigen kennen Matrix wellicht als bezoeker. Misschien heeft U onze subsidie aanvraag gelezen. Ik moet er in elk geval van uit gaan dat niet ieder van U Matrix uit de eerste hand kent.

Ik wil op deze plek niet de wringende elementen in het advies één voor één weerspreken want dan zou ik U een versnipperd verhaal moeten voorleggen. Inplaats daarvan wil ik graag een korte virtuele rondleiding geven door Matrix en daarbij kenmerken bespreken die in het advies onderschat of verkeerd ingeschat zijn.

Het podium Matrix is in de jaren tachtig voortgekomen uit een gelijknamige jongerensociëteit die toen al een paar decennia bestond. De muzikale focus van het podium is in de loop van jaren verschoven van Europese folk music naar wereldmuziek. Wereldmuziek, eerst nog vooral opgevat als exotische muziek met veel trommels en dans, maar later verbredend naar, ja ... levende muziek uit welke landen dan ook, inclusief Europese.

De rode draad van toen tot nu is nog steeds helder voor wie het wil begrijpen. Want het gaat eigenlijk steeds om "volksmuziek", in de zin van: muziek voor en door mensen. Geen muziek voor het grote geld, geen muziek voor de eeuwige roem. En ook geen muziek om het conserveren van de muziek, zoals de adviescommissie het inschatte met haar typering "ouderwets" en "puristisch".

Onze musici komen vaak van ver maar in Matrix is de afstand tussen publiek en artiest heel klein. Er is veel speelruimte voor Codarts studenten met eigen werk, voor multinationale ensembles. De kloof tussen amateur en professional proberen we te overbruggen door open-podium sessies. We maken geen programma-onderdelen gericht op speciale leeftijdsgroepen want dat doen andere podia al genoeg of misschien zelfs te veel.

Matrix heeft geen politieke of religieuze kleur maar is wel betrokken bij wat er in de wereld gaande is. Ook als dat minder leuke of zelfs ronduit verschrikkelijke dingen zijn zoals repressie of rampen. Zo hebben wij ons podium beschikbaar gesteld voor benefietconcerten naar aanleiding van de aardbeving in Turkije en de oorlog in Oekraïne. Artiesten die te maken hebben met repressie in eigen land en dit in hun muziek uiten vinden bij ons een warm welkom.

Kort een paar woorden over onze werkwijze. Matrix is een relatief klein podium qua ruimte, budget en bezoekersaantallen. De exploitatiekosten zijn momenteel laag, mede dankzij onbetaalde inzet van medewerkers, en worden gedekt uit eigen inkomsten. Met projectsubsidies ondersteunt de gemeente onze programmering, maar toch moeten ook artiesten bij ons genoeg nemen met een kleine vergoeding. We kunnen uiteraard niet naar hartelust grote namen uitnodigen op ons kleine podium. Tegelijk stellen we toch hoge eisen aan muzikale kwaliteit en vakmanschap. Voor veel artiesten die in ons artistieke straatje passen gaat de muziek gelukkig boven het geld, waardoor wij zonder compromissen ongeveer 80 concerten per seizoen kunnen presenteren. En soms blijken zelfs artiesten van wereldfaam bereid om tegen kleine vergoeding of zelfs gratis bij ons op te treden! Zoals Trio Mandili, Sibel Köse, Doğan Duru van Redd. Dit illustreert het netwerk en de reputatie van Matrix.

Heb ik nog tijd om iets te zeggen over concertregistraties? Sinds 2016 maken we van vrijwel al onze concerten videoregistraties, en vanaf de coronatijd doen we dat ook live via Youtube. Inmiddels is ons kanaal uitgegroeid tot een soort videotheek voor wereldmuziek met meer dan 300 concerten die on demand bekeken kunnen worden. Bijna 1 miljoen views. Met beperkte middelen maar veel aandacht voor regie en geluidstechniek worden die registraties tegenwoordig zo goed van kwaliteit dat artiesten bij voorbaat instemmen met uitzending. Sommigen komen zelfs speciaal om deze reden in Matrix optreden (Volks Operahuisproductie: De Moed om te vertrekken, From Inanna to Layla en vele anderen).

Matrix ontvangt sowieso bezoekers van ver buiten Rotterdam, zelfs buiten de landsgrenzen, maar met het online podium erbij wordt ons publiek steeds breder. Andere podia zouden er een voorbeeld aan kunnen nemen want het heeft veel toegevoegde waarde. De Concertzender heeft ons benaderd met het idee de registraties te gebruiken voor radio uitzendingen. Een medewerker van een bejaardentehuis wil onze video's op hun interne kanalen aan de bewoners presenteren.

Uit mijn verhaal heeft U kunnen afleiden dat Matrix een indrukwekkende reputatie en staat van dienst heeft opgebouwd, tot nu toe zonder ondersteuning via het cultuurplan. En dan rijst de vraag: kan dat niet gewoon op die manier voortgaan? Ja en nee. Ja, want wij zetten hoe dan ook onze missie voort: mensen verbinden door muziek. Nee, want feitelijk vergoeden professionele artiesten en medewerkers* zichzelf nu grotendeels uit eigen portemonnee. Zij doen dat uit liefde voor de muziek en het publiek, maar wij vinden dat de artistieke en technische kwaliteit van het Matrix aanbod gemeentelijke ondersteuning voor professionele beloning rechtvaardigt. Daar zullen wij ons sterk voor blijven maken.

Dankuwel.

*toelichting: Matrix medewerkers brengen professionele deskundigheid mee op de gebieden geluidstechniek, artistieke productie, webdesign, horeca.